

Valstybinio audito ataskaita

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOJE ATLIKTO FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO REZULTATŲ

2015 m. rugsėjo 7 d. Nr. FA-P-60-5-19-1

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

TURINYS

<u>SANTRAUKA</u>	<u>3</u>
<u>IŽANGA</u>	<u>5</u>
<u>AUDITO APIMTIS IR METODAI</u>	<u>6</u>
<u>PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS</u>	<u>8</u>
<u>1. Dėl konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenų</u>	<u>8</u>
<u>2. Dėl valstybės turto ir lėšų valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo</u>	<u>8</u>
2.1. Dėl viešųjų pirkimų vykdymo	8
2.1.1. Valstybinėje mokesčių inspekcijoje	9
2.1.2. Muitinės departamentui pavaldžiose įstaigose	12
2.1.3. Audito ir apskaitos tarnyboje	13
2.2. Dėl valstybės biudžeto asignavimų naudojimo	13
2.2.1. Finansų ministerijoje	13
2.2.2. Valstybinėje mokesčių inspekcijoje	15
2.3. Dėl valstybės turto valdymo, naudojimo ir juo disponavimo	16
2.3.1. Dėl Muitinės mokymo centro mokymo bazės naudojimo	16
2.3.2. Dėl Muitinės laboratorijos tyrimams naudojamų medžiagų kontrolės	18
2.3.3. Dėl Utenos apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos patikėjimo teise valdomo nenaudojamo ir nereikalingo veiklai vykdyti turto	18
2.4. Dėl valstybės biudžeto lėšų naudojimo administruojant skolinius įsipareigojimus	19
<u>3. Rekomendacijos</u>	<u>21</u>
<u>PRIEDAI</u>	<u>23</u>

SANTRAUKA

Atlikdami auditą Finansų ministerijoje ir jai pavaldžiose įstaigose vertinome, ar finansinėse ataskaitose pateikta informacija apie valdomą ir disponuojamą finansinį turtą, finansavimo sumas ir įsipareigojimus, pajamas ir sąnaudas yra patikima, ar parodo teisingus finansinius rezultatus ir finansinę būklę, taip pat ar Finansų ministerija ir jai pavaldžios įstaigos 2014 metais valstybės lėšas ir turtą valdė, naudojo ir disponavo jais teisėtai.

Ministerijos 2014 metų konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenų reikšmingų iškraipymų nenustatėme. Audito metu Finansų ministerijai ir jai pavaldžioms įstaigoms buvo pateikti pastebėjimai dėl ilgalaikio nematerialiojo turto amortizacijos netinkamo apskaičiavimo, nuomos sąnaudų netinkamo užregistravimo, ilgalaikių gautinų ir ilgalaikių mokėtinų sumų netikslumų.

Audito metu nustatyta, kad Finansų ministerijai pavaldžios biudžetinės įstaigos pažeidė teisės aktus pirkdamos prekes ir paslaugas – jos 2014 metais pirkė prekių ir paslaugų už 5,4 mln. Lt, pažeisdamos Viešųjų pirkimų įstatymą. Daugiausia pastabų turėjome Valstybinei mokesčių inspekcijai dėl informacinių sistemų modifikavimo ir priežiūros paslaugų viešųjų pirkimų.

2014 metais Valstybinė mokesčių inspekcija netinkamai planavo ir paskirstė investicinio projekto „Mokesčių mokėtojų registro plėtra, modifikavimas ir integracija su kitomis VMI informacinėmis sistemomis“ lėšas, nes šiam projektui 2014 metais skirtą sumą panaudojo kitiems tikslams, nei buvo numatyta. Be to, prekių ir paslaugų už 10,2 mln. Lt įsigijo neskelbiamų derybų būdu, o tai galėjo sudaryti sąlygas neefektyviai panaudoti valstybės biudžeto lėšas. 2014 metais Valstybinė mokesčių inspekcija pasirašė paslaugų teikimo sutartis, kurių vertė viršijo tam planuotas lėšas. Todėl gali prireikti papildomų lėšų iš valstybės biudžeto. Šie faktai rodo, kad informacinių sistemų tobulinimo, modifikavimo darbai Valstybinėje mokesčių inspekcijoje vykdomi skubotai, todėl kai kuriais atvejais įsigijami ne pačios geriausios kokybės produktai, taigi lėšos naudojamos neracionaliai.

Finansų ministerija neužtikrino, kad 2,8 mln. Lt valstybės biudžeto asignavimų būtų panaudoti programai nustatytiems tikslams ar uždaviniams įgyvendinti. Finansų ministerijos programoje suplanuoti asignavimai buvo perskirstyti Valstybinės mokesčių inspekcijos skolai valstybės biudžetui padengti. Ši skola valstybės biudžetui susidarė, kai 2009 metais Europos Sąjungos paramos lėšos buvo pripažintos netinkamomis finansuoti, nes Europos Komisija nustatė Viešųjų pirkimų įstatymo pažeidimą organizuojant projekto pirkimą.

Siekiant, kad viešieji pirkimai būtų vykdomi laikantis teisės aktų, Finansų ministerijai pasiūlėme ministerijai pavaldžiose įstaigose išanalizuoti vykdomus viešųjų pirkimų procesus ir juos patobulinti.

Kiekvienais metais planuodama asignavimus Finansų ministerija numato lėšas sumokėti VĮ Turto bankui už perduotų skolinių įsipareigojimų administravimą. 2014 metais Finansų ministerijai šis administravimas kainavo beveik 2,5 mln. Lt, tačiau negalėjome patvirtinti šios sumos teisingumo, nes nustatėme, kad VĮ Turto bankas sąnaudas neteisingai priskyrė skolinių įsipareigojimų administravimo veiklai, o tai darė įtaką valstybės mokamam atlygiui už skolų išieškojimą. Siekiant užtikrinti teisėtą valstybės biudžeto lėšų naudojimą administruojant skolinius įsipareigojimus, Finansų ministerijai rekomendavome reglamentuoti VĮ Turto banko sąnaudų paskirstymą pagal

jo vykdomas veiklas. Audito metu ši rekomendacija buvo įgyvendinta patvirtinus Centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojo, kurio teises ir pareigas įgyvendina VĮ Turto bankas, sąnaudų priskyrimo vykdomoms veikloms tvarkos aprašą.

IŽANGA

Audito tikslas – įvertinti 2014 metų konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenis ir pareikšti nepriklausomą nuomonę; valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir pareikšti nepriklausomą nuomonę.

Audituojamas subjektas – Lietuvos Respublikos finansų ministerija. Jos misija – kurti ir vykdyti efektyvią valstybės finansų politiką, siekiant užtikrinti šalies makroekonominį stabilumą ir ekonomikos plėtrą. Ministerija formuoja valstybės turto valdymo, finansinės atskaitomybės, audito politiką ir organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja jos įgyvendinimą.

Audituojamas laikotarpis – 2014 metai.

Audituojamu laikotarpiu Finansų ministerijai vadovavo ministras Rimantas Šadžius, vyriausiojo buhalterio funkcijas vykdė Ekonomikos departamento direktorė Daiva Pipirienė.

Valstybinio audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė dėl konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenų, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams pareiškama valstybinio audito išvadoje.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Finansinis (teisėtumo) auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus, Tarptautinius audito standartus ir Tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus, siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad konsoliduotosiose finansinėse ir biudžeto vykdymo ataskaitose nėra reikšmingų iškreipimų, o valstybės lėšos ir turtas valdomi, naudojami ir disponuojama jais teisėtai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų audito apribojimų ir to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių.

Audito metu buvo atlikta išsami rizikos analizė, apskaitos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimas. Audito procedūros buvo atliktos svarbiausiose audito srityse, atrinkus audito pavyzdžius, kurie geriausiai reprezentavo visumą.

Dėl finansinių ataskaitų rinkinio

Audito metu vertinome Finansų ministerijos 2014 metų konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenis.

Konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį sudarė Finansinės būklės ataskaita, Veiklos rezultatų ataskaita, Pinigų srautų ataskaita, Grynojo turto pokyčių ataskaita ir finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas, kurie parengti pagal 2014 m. gruodžio 31 d. duomenis.

2014 m. konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys sudarytas ministerijos, septynių jai pavaldžių biudžetinių įstaigų ir vieno asignavimų valdytojo finansinių ataskaitų pagrindu.

Finansinės būklės ataskaitoje 2014 m. pradžioje turto bei atitinkamai finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto likutis buvo iš viso 6 451 323,3 tūkst. Lt, pabaigoje – 7 339 283,2 tūkst. Lt.

Dėl biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio

Konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį sudarė Biudžeto sąmatų vykdymo ataskaitų aiškinamasis raštas ir Biudžetinių įstaigų pajamų įmokų į biudžetą, biudžeto pajamų iš mokesčių dalies ir kitų lėšų, skiriamų programoms finansuoti, ataskaita, Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaita, Finansinės nuomos (lizingo) ir pirkimo išsimokėtinai įsipareigojimų ataskaita, Mokėtinų ir gautinų sumų ataskaita ir Nepanaudotų biudžetinių įstaigų pajamų įmokų į valstybės biudžetą, valstybės biudžeto pajamų iš mokesčių dalies ir kitų lėšų, skiriamų programoms finansuoti, ataskaita, kurie parengti pagal 2014 m. gruodžio 31 d. duomenis.

2014 m. konsoliduotosios biudžeto vykdymo ataskaitos sudarytos ministerijos, septynių jai pavaldžių biudžetinių įstaigų ir vienos viešosios įstaigos biudžeto vykdymo ataskaitų pagrindu.

Ministerija ir jai pavaldžios įstaigos 2014 metais vykdė 12 programų (žr. 1 priedą). Šioms programoms įgyvendinti panaudota 4 310 692,6 tūkst. Lt asignavimų, iš jų 4 266 813,3 tūkst. Lt išlaidoms (iš jų 227 310,5 tūkst. Lt darbo užmokesčiui) ir 43 879,2 tūkst. Lt turtui įsigyti.

Dėl lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo

Remdamiesi rizikos analize ir įvertinę veiksnius, turinčius įtakos 2014 m. Finansų ministerijos valstybės biudžeto lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumui ir jų naudojimui įstatymų nustatytiems tikslams, vertinome:

išlaidų srityje:

prekių ir paslaugų pirkimą vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymu¹ ir įgyvendinamaisiais teisės aktais;

kaip laikomasi Valstybės tarnybos įstatymo² nuostatų ir Vyriausybės patvirtintos tvarkos aprašo³ dėl atlyginimų mokėjimo;

kaip laikomasi Biudžeto sandaros įstatymo ir 2014 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo⁴ įstatymo, kaip naudojamos Vyriausybės nutarimu⁵ paskirstytos lėšos Finansų ministerijos vykdomoms programoms;

pajamų gavimo, pervedimo į valstybės išdo sąskaitą ir pajamų įmokų panaudojimo srityje:

kaip laikomasi Biudžeto sandaros įstatymo⁶ ir Vyriausybės 2001 m. gegužės 18 d. nutarimu Nr. 543 patvirtintų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių;

turto srityje:

turto nuomos teisėtumą bei turto pagal panaudos sutartis perdavimą, naudojimą ir kontrolę vadovaujantis Turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymu⁷ ir įgyvendinamaisiais teisės aktais;

inventorizacijos atlikimą pagal Inventorizacijos taisykles⁸.

Vertindami, kaip laikomasi teisės aktų reikalavimų, atsižvelgėme į šių reikalavimų nesilaikymo priežastis ir įvertinome galimas jų nesilaikymo pasekmes.

¹ Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas, 1996-08-13 Nr. I-1491 (2005-12-22 įstatymo Nr. X-471 redakcija su vėlesniais pakeitimais).

² Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas, 1999-07-08 Nr. VIII-1316 (2002-04-23 įstatymo Nr. IX-855 redakcija su vėlesniais pakeitimais).

³ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993-06-08 nutarimas Nr. 511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

⁴ Lietuvos Respublikos 2013 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2012-12-20 Nr. XII-65.

⁵ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013-02-13 nutarimas Nr. 144 „Dėl 2013 metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto patvirtintų asignavimų paskirstymo pagal programas“ (su vėlesniais pakeitimais).

⁶ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 1990-07-30 Nr. I-430 (2003-12-23 įstatymo Nr. IX-1946 redakcija su vėlesniais pakeitimais).

⁷ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas, 1998-05-12 Nr. VIII-729 (2014-03-25 įstatymo Nr. XII-802 redakcija su vėlesniais pakeitimais).

⁸ Patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-06-03 nutarimu Nr. 719 (2008-04-17 nutarimo Nr. 370 redakcija su vėlesniais pakeitimais).

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

1. DĖL KONSOLIDUOTŲJŲ FINANSINIŲ IR BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITŲ RINKINIŲ DUOMENŲ

Audito metu Finansų ministerijos 2014 metų konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenų reikšmingų iškraipymų nenustatėme. Finansų ministerijai ir jai pavaldžioms įstaigoms buvo pateikti pastebėjimai dėl finansinių ataskaitų: ilgalaikio nematerialiojo turto amortizacijos netinkamo apskaičiavimo, nuomos sąnaudų netinkamo užregistravimo, neapskaičiuotų amortizuota savikaina ilgalaikių gautinų ir ilgalaikių mokėtinų sumų, kurias Finansų ministerijai turėjo pateikti savivaldybės. Pažymėtina, kad pastebėjimai neturi įtakos reiškiant nepriklausomą nuomonę dėl konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinių duomenų teisingumo.

2. DĖL VALSTYBĖS TURTO IR LĖŠŲ VALDYMO, NAUDOJIMO IR DISPONAVIMO JAIS TEISĖTUMO

Lietuvos Respublikos finansų ministerijos strateginiai tikslai – formuoti fiskalinę politiką, stiprinančią pasitikėjimą makroekonominiu stabilumu, užtikrinti efektyvų ir racionalų valstybės ir Europos Sąjungos lėšų valdymą ir panaudojimą, finansų sektoriaus plėtrą bei sklandų kitų finansų srities priemonių įgyvendinimą.

Audito metu vertiname, kaip Finansų ministerija, įgyvendindama jai keliamus strateginius tikslus, vykde teisės aktais pavestas funkcijas valstybės turto valdymo politikos, Europos Sąjungos struktūrinės paramos ir sanglaudos politikos bei euro įvedimo srityse, atsiskaitė už programų, strategijų įgyvendinimą ir naudojo jai skirtus valstybės biudžeto asignavimus.

Ataskaitoje pateikiame audito metu nustatytus dalykus, kurie svarbūs siekiant teisėto valstybės biudžeto lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir jais disponavimo.

2.1. Dėl viešųjų pirkimų vykdymo

Finansų ministerijos valdymo srityje buvo nustatyti Viešųjų pirkimų įstatymo pažeidimai įstaigoms įsigyjant prekes ir paslaugas. Pažymėtina, kad daugiausia pastabų turėjome Valstybinei mokesčių inspekcijai (VMI), audituodami informacinių sistemų modifikavimo ir priežiūros paslaugų viešuosius pirkimus.

2.1.1. Valstybinėje mokesčių inspekcijoje

2014 metais vykdydama viešuosius pirkimus neskelbiamų derybų būdu VMI pasirašė sutarčių iš viso už 10 208,5 tūkst. Lt.

VMI, pritaikydama informacines sistemas darbui su euru, 2014 metais viešuosius pirkimus vykdė neskelbiamų derybų arba apklausos, apklausiant tik vieną tiekėją, būdais. Įstaiga neskelbiamų derybų būdu atliko viešųjų pirkimų procedūras ir pasirašė 5 005 tūkst. Lt vertės sutarčių, o apklausos būdu, apklaususi tik vieną tiekėją, – 412 tūkst. Lt vertės sutarčių.

Audito metu susipažinome, kaip tos pačios valdymo srities įstaigos pritaikė savo valdomas informacines sistemas darbui su nauja valiuta – euru. Finansų ministerija informacines sistemas darbui su euru pritaikė nepirkdama papildomų paslaugų. Visus reikiamus darbus atliko įmonės pagal informacinių sistemų priežiūros sutartis. Muitinės departamentas vieną informacinę sistemą darbui su euru pritaikė vadovaudamasis jos priežiūros sutartimi, o kitą įtraukė į informacinės sistemos modifikavimo viešojo pirkimo techninę specifikaciją. Sistemos modifikacijos dėl euro įvedimo buvo atliktos kartu su kitais darbais. Muitinės departamentas viešuosius pirkimus vykdė atviro konkurso būdu.

Pažymėtina, kad VMI 2014 metais turėjo galiojančias informacinių sistemų priežiūros paslaugų sutartis arba vykdė šių paslaugų viešuosius pirkimus. Manome, kad VMI, pritaikydama turimas informacines sistemas darbui su euru, turėjo pasinaudoti šiomis sutartimis. Tikėtina, kad jeigu VMI dalį reikalingų paslaugų dėl euro įvedimo būtų išsireikalavusi iš šių sistemų priežiūrą atliekančių įmonių arba pasinaudojusi kitomis Viešųjų pirkimų įstatyme nustatytomis minėtų paslaugų pirkimo galimybėmis (pvz., šią paslaugą prijungiant prie 2014 metais vykdytų priežiūros ar kitų modifikavimo paslaugų viešųjų pirkimų techninių specifikacijų ar organizuojant papildomus viešuosius pirkimus atviro konkurso būdu), būtų panaudota kur kas mažiau valstybės biudžeto lėšų. Taigi tai lėmė neracionalų ir netaupų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimą pritaikant informacines sistemas darbui su euru.

VMI paaiškinimas

Visų VMI prie FM informacinių sistemų pritaikymas darbui su euru reikalavo esminių įdiegtų procesų ir architektūrinių sprendimų pakeitimų. Todėl, VMI prie FM nuomone, tokie esminiai darbai negali būti priskiriami prie informacinės sistemos priežiūros darbų, negali būti apmokami iš informacinių sistemų priežiūrai skirtų lėšų ir turi būti priskirti prie modernizavimo darbų.

Auditorių nuomone, jei vis dėlto VMI informacinių sistemų pritaikymas darbui su euru ir būtų laikomas informacinių sistemų modernizavimu, tai, vadovaujantis Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymu⁹, VMI būtų turėjusi visiems projektams, kurių vertė viršijo 1 mln. Lt, prieš modernizuodama informacines sistemas atlikti galimybių studijas, kuriose būtų pagrįstas modernizavimo reikalingumas, apibūdintos funkcijos, nustatytas informacinės sistemos kūrimo būdas, taip pat keisti ir su už tai atsakingomis institucijomis derinti informacinių sistemų nuostatus, specifikacijas, vėliau modernizuotas sistemas įteisinti, kaip reikalauja teisės aktai. Pažymėtina, kad šių veiksmų VMI neatliko. Jei VMI informacinių sistemų pritaikymas darbui su euru būtų laikomas informacinių sistemų modernizavimu, tada tai, ką VMI atliko 2014 metais, būtų laikoma įstatymų pažeidimu.

⁹ Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymas, 30 str. 1 d, 32 str. 2 d.

VMI, vykdydama viešąjį pirkimą neskelbiamų derybų būdu, 2014 metais įsigijo MAIS tinkamo veikimo užtikrinimo paslaugas už 5 203,5 tūkst. Lt. Nustatyta, kad šis viešasis pirkimas susideda iš keturių dalių (kompiuterinė techninė įranga; kompiuterinė programinė įranga ir licencijos; MAIS testavimas; Mokesčių mokėtojų registro (MMR) atskyrimas nuo Apskaitos posistemo). Jos buvo sujungtos į vieną pirkimo objektą, nors pagal techninėje specifikacijoje pateiktą aprašymą toks skirtingų pirkimo objektų (kuriuos galima techniškai atskirti) sujungimas į vieną riboja tiekėjų konkurenciją ir neužtikrina, kad kuo daugiau tiekėjų galėtų pasiūlyti prekes ir paslaugas, racionaliai tam naudojant lėšas.

VMI paaiškinimas

Šiuo viešuoju pirkimu VMI prie FM įsigijo kompleksinį *Oracle Exadata* inžinerinį technologinį sprendinį, kurį sudaro tarpusavyje glaudžiai integruoti ir optimaliai sukonfigūruoti duomenų bazės serverių, saugyklų serverių, operacinės sistemos techninė ir programinė įranga. Šiame sprendinyje, be minėtų dalykų, integruota visa reikalinga kompiuterinė įranga, serveriai, diskų masyvas, kompiuterių tinklo įranga ir kt. Taip pat naudojamos sisteminės programinės priemonės, didinančios greitaveiką ir duomenų „suspaudimą“. Ši įranga yra optimizuota darbui su *Oracle* duomenų bazėmis, užtikrina didelę duomenų bazės greitaveiką bei duomenų „suspaudimą“. Todėl į vieną pirkimą buvo įtraukta kompiuterinė techninė įranga, kompiuterinė programinė įranga ir licencijos (su technine gamintojo priežiūra), sprendinio įdiegimo ir testavimo paslaugos. Atskiri tokio sprendinio dalių pirkimai neįgyvendintų siekiamų tikslų, apskundintų atskirų dalių integravimą ir sumine išraiška būtų išleista didesnė pinigų suma.

Nors Mokesčių mokėtojų registras (MMR) pagal MAIS nuostatus yra MAIS sudedamoji dalis, tačiau tai oficiali valstybės duomenų bazė ir visuma susijusių teisinių, organizacinių, technologinių priemonių, skirta registruoti teisiniu reglamentavimu nustatytus objektus, rinkti, kaupti, apdoroti, sisteminti, saugoti bei teikti fiziniams ir juridiniams asmenims registruojamų objektų kiekybinius, kokybinius ir kitus duomenis. Atsižvelgiant į tai, MMR atskyrimas nuo Apskaitos posistemo ir buvo išskirta kaip atskira pirkimo dalis ir tik kompleksiškas darbų atlikimas, įtraukiant šią dalį į vieną bendrą pirkimo objektą, galėjo užtikrinti sėkmingą pirkimo tikslų įgyvendinimą – sistemų atskyrimą.

Toks VMI paaiškinimas dėl pirkimo objektų sujungimo ir paslaugų pirkimo iš vieno tiekėjo nėra pagrįstas, nes VMI neatliko rinkos apklausos dėl inžinerinio technologinio sprendinio įsigijimo. Dėl šios priežasties jos teiginys, kad perkant šį sprendinį dalimis „sumine išraiška būtų išleista didesnė pinigų suma“ nėra motyvuotas. Be to, VMI sujungė MAIS veikimui reikalingos įrangos ir Mokesčių mokėtojų registro programinės įrangos tobulinimo pirkimus (pagal du investicinius projektus, kuriuos parengė pati VMI) į vieną bendrą pirkimo objektą ir taip apribojo tiekėjų konkurenciją.

2014 metais MAIS modifikavimo ir priežiūros paslaugų viešieji pirkimai buvo vykdomi atviro konkurso būdu, todėl manome, kad VMI, pagrįsdama neskelbiamų derybų poreikį, neturėjo pagrindo teigti, kad MAIS veiklai užtikrinti reikalingos prekės ir paslaugos gali būti perkamos iš vieno tiekėjo – informacinės sistemos diegėjo, nes, kaip nurodė VMI, šių darbų ar paslaugų techniškai ir ekonomiškai neįmanoma atskirti nuo pradinės pirkimo sutarties, nesukeliant didelių nepatogumų perkančiajai organizacijai, arba kai tokie darbai ar paslaugos, nors ir gali būti atskirti nuo pradinės sutarties, yra būtina reikalingi jai užbaigti. Pažymėtina, kad VMI, pagrįsdama pirkimo būdo pasirinkimą, kaip vieną iš argumentų nurodė klaidingą informaciją apie išskirtines sutarties vykdytojo galimybes modifikuoti sistemą: „Siekdamas kylančias problemas spręsti operatyviai, vykdytojas dirba su realia IS aplinka, nes yra registruotas VMI duomenų tvarkytoju.“ Atkreipiame dėmesį, kad VMI viršininko įsakymu patvirtintuose MAIS

nuostatuose nurodyta vienuolika šios informacinės sistemos tvarkytojų (VMI teritorinių padalinių) ir tokia teisė nesuteikta nė vienai privačiai bendrovei.

VMI paaiškinimas

Viešųjų pirkimų tarnybai skirtame VMI prie FM 2013 m. lapkričio 21 d. rašte Nr. (3.4-04-1)-RV-816 „Dėl sutikimo atlikti viešąjį pirkimą neskelbiamų derybų būdu“ buvo nurodyta, kad Paslaugų teikėjas yra registruotas VMI prie FM duomenų tvarkytoju, ko neturėtų naujas paslaugų teikėjas, o norint vykdyti darbus su VMI prie FM duomenimis tokia registracija yra būtina. Šioje pagrindimo dalyje dėl techninės klaidos buvo praleistas žodis „asmens“, tai yra turėjo būti nurodyta „Paslaugų teikėjas yra registruotas VMI prie FM asmens duomenų tvarkytoju...“.

Atkreiptinas dėmesys, kad VMI pagrindinis tikslas buvo įsigyti MAIS tinkamo veikimo užtikrinimo paslaugas, perkelti gamybinę MAIS aplinką (kurioje apdorojami realūs asmens duomenys) į *Exadata* inžinerinį technologinį sprendinį, todėl, atsižvelgiant į teisės aktų reikalavimus, vykdytoji turėjo būti suteiktas asmens duomenų tvarkytojo statusas.

Bendrųjų reikalavimų organizacinėms ir techninėms asmens duomenų saugumo priemonėms, patvirtintų Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos direktoriaus 2008 m. lapkričio 12 d. įsakymu Nr. 1T-12 (1.12) „Dėl Bendrųjų reikalavimų organizacinėms ir techninėms asmens duomenų saugumo priemonėms patvirtinimo“ (2014 m. gruodžio 18 d. įsakymo Nr. 1T-74 (1.12.E) redakcija), 14.8 punkte nustatyta, kad, siekiant užtikrinti antrąjį saugumo lygį, turi būti įgyvendintos pirmojo saugumo lygio organizacinės ir techninės asmens duomenų saugumo priemonės, nurodytos Bendrųjų reikalavimų 13 punkte, ir šios organizacinės ir techninės asmens duomenų saugumo priemonės užtikrina, kad informacinių sistemų testavimas nebūtų vykdomas su realiais asmens duomenimis, išskyrus būtinus atvejus, kurių metu būtų naudojamos organizacinės ir techninės asmens duomenų saugumo priemonės, užtikrinančios realių asmens duomenų saugumą.

Pažymėtina, kad toks VMI paaiškinimas yra neteisingas, nes pagal galiojančius teisės aktus leidimas dirbti su asmens duomenimis nesuteikia teisės kurti, modernizuoti ar modifikuoti informacinės sistemos realioje aplinkoje. Todėl VMI, suteikdama sutarties vykdytoji teisę dirbti informacinės sistemos realioje aplinkoje, ne tik neužtikrina tinkamo MAIS veikimo, bet ir pažeidžia informacinių išteklių valdymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus¹⁰ ir kelia riziką dėl duomenų patikimumo ir sistemos tinkamos veiklos, paslaugų sutarties vykdytoji atliekant informacinės sistemos tobulinimo darbus realioje, o ne MAIS testavimo aplinkoje.

Audito metu nustatyta, kad Viešųjų pirkimų tarnybos (VPT) leidimas MAIS tinkamo veikimo užtikrinimo paslaugų viešąjį pirkimą vykdyti neskelbiamų derybų būdu buvo duotas 2013-12-16.

VMI, motyvuodama neskelbiamų derybų būdo būtinumą minėtoms prekėms ir paslaugoms įsigyti, Viešųjų pirkimų tarnybai nurodė¹¹, kad „šiuo metu rinkoje nėra kito tiekėjo <...>, kuris galėtų teikti perkamas paslaugas, kadangi sena Sutartis šiuo metu vykdoma, be to, galioja Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse reglamentuota garantija“. Atkreipiame dėmesį, kad VMI pirkimo dokumentuose nurodė vieno gamintojo siūlomų prekių (MAIS greitaveikai užtikrinti reikalinga techninė ir programinė įranga) aprašymą, nepalikdama galimybės tiekėjams pateikti alternatyvius kitų gamintojų techninius sprendimus, atitinkančius realius VMI poreikius (pvz., duomenų saugyklos talpos, spartos ir kt. reikalavimai). Pažymėtina, kad, VMI pasirinkus kitą pirkimų būdą, net penkiolika tiekėjų potencialiai galėtų dalyvauti viešajame pirkime dėl MAIS

¹⁰ Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymas, 33 str. 1 d.; Valstybės informacinių sistemų gyvavimo ciklo valdymo metodikos, patvirtintos Informacinės visuomenės plėtros komiteto prie Susisiekimo ministerijos direktoriaus 2014 m. vasario mėn. 25 d. įsakymu Nr. T-29, 26.5, 42, 43, 44 ir 51 p.

¹¹ Valstybinės mokesčių inspekcijos 2013-11-26 raštas Nr. (3.4-04-1)-RV-816.

programinės įrangos įsigijimo (oficialioje „Oracle“ svetainėje pateikta informacija, kad Lietuvoje veikia penkiolika „Oracle“ įgaliotų atstovų).

Atkreiptinas dėmesys, kad toks viešojo pirkimo vykdymas, kai perkančioji organizacija neišskaido pirkimo objektų į atskiras dalis ir pirkimo dokumentuose aprašo reikalingą įsigyti prekę pagal vieno gamintojo produkto specifikaciją, apriboja konkurenciją, todėl pažeidžiami lygiateisiškumo, nediskriminavimo ir skaidrumo principai¹².

Pažymėtina, kad pati VMI neužtikrino tinkamo sutarties sąlygų vykdymo – vykdydama MAIS tinkamo veikimo užtikrinimo paslaugų sutartį, iš paslaugų teikėjo nereikalavo, kad sutarties įvykdymo užtikrinimas būtų pratęstas iki visiško tiekėjo įsipareigojimų pagal pirkimo sutartį įvykdymo momento, kaip nurodyta viešojo pirkimo techninėje specifikacijoje¹³ ir sutartyje¹⁴. Minėtos sutarties įvykdymo užtikrinimas galiojo tik iki 2014 m. rugpjūčio 31 d., t. y. 6 mėnesius po sutarties sudarymo, ir nebuvo pratęstas visam sutarties galiojimo laikotarpiui, t. y. iki 2015 m. liepos 26 dienos. Sutartyje nurodyta, kad „jeigu sutarties įvykdymo užtikrinimas pasibaigia anksčiau, nei yra visiškai įvykdomi tiekėjo įsipareigojimai pagal sutartį, tiekėjas privalo sutarties įvykdymo užtikrinimą pratęsti. Atlikti paslaugą, esant negaliojančiam sutarties įvykdymo užtikrinimui, tiekėjui draudžiama, tačiau tai nestabdo paslaugos atlikimo terminų“. Šiuo atveju tiekėjas suteiktų paslaugų ir nupirktų prekių garantinę priežiūrą atlieka pasibaigus sutarties vykdymo užtikrinimui, o tai griežtai draudžiama pagal pasirašytos sutarties sąlygas.

2.1.2. Muitinės departamentui pavaldžioje įstaigoje

Specialiosios paskirties transporto priemonės, kurių vertė iš viso 139,6 tūkst. Lt, įsigytos pažeidžiant Viešųjų pirkimų įstatymą. Muitinės kriminalinė tarnyba, atlikdama mažos vertės pirkimą dviem specialiosios paskirties transporto priemonėms įsigyti, nesivadovavo Viešųjų pirkimų įstatymu¹⁵, nes nenustatė numatomos sudaryti pirkimo sutarties vertės, pirkimo dokumentuose nepateikė informacijos, kaip turi būti apskaičiuota pasiūlymuose nurodoma kaina, taip pat Muitinės kriminalinės tarnybos supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklių reikalavimais¹⁶, nes pirkimo dokumentuose nepateikė kainodaros taisyklių. Be to, viešojo pirkimo komisijos sprendimai dėl viešojo pirkimo organizavimo, pirkimo būdo parinkimo ir pirkimo paskelbimo, kvalifikacijos reikalavimų tiekėjams nustatymo, konkurso pasiūlymų vertinimo kriterijaus nustatymo, pirkimo dokumentų parengimo terminų nustatymo nebuvo įforminti protokolais. Pažymėtina, kad viešojo pirkimo komisijos posėdžiai privalo¹⁷ būti protokoluojami, juose nurodomi komisijos sprendimų motyvai, pateikiami paaiškinimai, komisijos narių nuomonė.

¹² Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas, 3 str. 1 d.

¹³ MAIS tinkamo veikimo užtikrinimo paslaugų viešojo pirkimo techninės specifikacijos 3.8 punktas.

¹⁴ MAIS tinkamo veikimo užtikrinimo paslaugų teikimo 2014-02-26 sutarties Nr. (1.10-04-2)-22-23/2014/PAR14-9 8.8 punktas

¹⁵ Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas, 9 str. 1 d., 24 str. 2 d. 12 p., 16 str. 1 d.

¹⁶ Muitinės kriminalinės tarnybos supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklės, 163 p.

¹⁷ Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas, 16 str. 3 d.

2.1.3. Audito ir apskaitos tarnyboje

Audito ir apskaitos tarnyba 2014 metais, kaip ir 2013-aisiais, tarnybines keliones į užsienį organizavo pažeisdama Viešųjų pirkimų įstatymo reikalavimus¹⁸, nes kelionių organizavimo sutartis¹⁹ buvo neterminuota ir galiojo nuo 2009 metų. Vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymu²⁰, pirkimo sutartis negali būti sudaroma ilgiau nei trejiems metams. Pažymėtina, kad Valstybės kontrolė ankstesnio audito metu informavo Audito ir apskaitos tarnybą apie šį Viešųjų pirkimų įstatymo pažeidimą, tačiau įstaiga jokių veiksmų nesiėmė. 2013 metais tarnyba iš UAB „AAA Wrislit“ pirkė paslaugų už 73,6 tūkst. Lt, 2014 metais – už 28,4 tūkst. Lt. Be to, neatlikusi viešojo pirkimo procedūrų, kaip reikalauja Viešųjų pirkimų įstatymas, ir nesudariusi sutarties, tarnyba nuo 2014 m. spalio 10 d. pradėjo pirkti kelionių organizavimo paslaugas iš UAB „Vestekspress“. Iš šio tiekėjo tarnyba 2014 m. įsigijo paslaugų už 21,4 tūkst. Lt.

Audito ir apskaitos tarnybos veiksmai audito metu

Audito ir apskaitos tarnyba informavo²¹ Valstybės kontrolę, kad sutartis su „AAA Wrislit“ buvo nutraukta nuo 2015 m. kovo 13 dienos. Nauja tarnybinių kelionių organizavimo sutartis buvo sudaryta tą pačią dieną, kai buvo nutraukta Viešųjų pirkimų įstatymo nuostatas pažeidžianti sutartis, atlikus viešųjų pirkimų procedūras.

Finansų ministerija ir jai pavaldžios biudžetinės įstaigos 2014 metais įsigijo prekių ir paslaugų už 5 392,5 tūkst. Lt, pažeisdamos Viešųjų pirkimų įstatymą.

VMI pirkė prekių ir paslaugų už 10 208,5 tūkst. Lt, viešuosius pirkimus vykdydama neskelbiamų derybų būdu, o tai galėjo sudaryti sąlygas neefektyviai panaudoti valstybės biudžeto lėšas.

2.2. Dėl valstybės biudžeto asignavimų naudojimo

2.2.1. Finansų ministerijoje

Biudžeto sandaros įstatymo 7 straipsnio 1 punkte numatyta, kad asignavimų valdytojas ir jam pavaldžių biudžetinių įstaigų vadovai atsako už paskirtų asignavimų efektyvų, atitinkantį programoje nustatytus tikslus ir rezultatyvų panaudojimą. Finansų ministerija neužtikrino, kad 2 776 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų būtų panaudoti programos nustatytiems tikslams ar uždaviniams įgyvendinti. Asignavimai buvo perskirstyti ir panaudoti VMI skolai valstybės biudžetui padengti.

Finansų ministerijos programoje „Finansų politikos formavimas ir įgyvendinimas“ suplanuoti valstybės biudžeto asignavimai (iš viso 3 864 tūkst. Lt) Vyriausybės nutarimu²² buvo perskirstyti VMI vykdomai programai „Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Finansų ministerijos veikla“. Iš perskirstytų lėšų 2 776 tūkst. Lt buvo panaudoti VMI skolai valstybės biudžetui padengti.

¹⁸ Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas, 18 str. 6 d.

¹⁹ 2009 m. vasario 18 d. sutarties Nr. 20090218–1, pasirašytos su UAB „AAA Wrislit“, 8.2 p.

²⁰ Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas, 18 str. 7 d.

²¹ 2015-03-20 raštas Nr. (1.16)-2-261.

²² Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014-09-24 nutarimas Nr. 983.

VMI skola valstybės biudžetui susidarė, kai 2009 metais ES finansinės paramos lėšos buvo pripažintos netinkamomis finansuoti²³, nes Europos Komisija nustatė Viešųjų pirkimų įstatymo pažeidimą organizuojant projekto pirkimą. VMI – projektų vykdytoja (paramos ir paslaugos gavėja) nuo 2009 metų nesilaikė *Finansinės paramos, išmokėtos ir (arba) panaudotos pažeidžiant teisės aktus, grąžinimo į Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą taisyklių*²⁴ reikalavimų, nes netinkamai panaudotų 2 776 tūkst. Lt finansinės paramos lėšų neužregistravo buhalterinėje apskaitoje ir jų negrąžino į valstybės biudžetą.

Finansų ministerijos veiksmai ankstesnio audito metu

Finansų ministerija informavo²⁵ Valstybės kontrolę, kad siekiant išspręsti problemą, susidariusią dėl VMI netinkamomis finansuoti pripažintų išlaidų, kurios 2009 metais buvo grąžintos Europos Komisijai, buvo apsvarstyti galimi sprendimai ir nuspręsta, kad, taikant vienodą lėšų grąžinimo schemą visiems projektų vykdytojams, bus siekiama, kad Valstybinė mokesčių inspekcija užtikrintų netinkamomis finansuoti pripažintų išlaidų grąžinimą į valstybės biudžetą.

Būtinės tolesnės diskusijos dėl biudžetinių įstaigų atsakomybės už finansinę paramą, išmokėtą ir (arba) panaudotą pažeidžiant teisės aktus

Atkreipiamė dėmesį, kad Valstybės kontrolė²⁶ Finansų ministerijai yra pateikusi savo nuomonę, kad esant tokiai situacijai, kai biudžetinės įstaigos dėl netinkamai panaudotų finansinės paramos lėšų į valstybės biudžetą turi grąžinti lėšas iš kitų finansavimo šaltinių, t. y. panaudoti įstaigos programoms vykdyti skirtus asignavimus, sudaromos prielaidos Biudžeto sandaros įstatymo pažeidimams. Įstatymas²⁷ numato, kad „biudžeto asignavimų valdytojai privalo naudoti skirtus asignavimus savo vadovaujamos programoms vykdyti, paskirstyti juos pavaldžioms biudžetinėms įstaigoms <...> programoms vykdyti“.

Finansų ministerija²⁸ informavo Valstybės kontrolę, kad minėtos problemos bus išspręstos papildžius ir patikslinus Finansinės paramos, išmokėtos ir (arba) panaudotos pažeidžiant teisės aktus, grąžinimo į Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą taisykles. Šios taisyklės buvo pakeistos, tačiau, kaip rodo praktika, valstybės biudžeto lėšos ir toliau naudojamos ne programų tikslams ir uždaviniams įgyvendinti.

Finansų ministerija neužtikrino, kad 2 776 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų būtų panaudoti programai nustatytiems tikslams ar uždaviniams įgyvendinti. Finansų ministerijos programoje suplanuoti asignavimai buvo perskirstyti VMI skolai valstybės biudžetui padengti.

²³ Ankstesnio audito metu buvo nustatyta, kad Centrinė projektų valdymo agentūra, kaip administruojanti Europos Sąjungos finansinę paramą institucija, 2009 m. gruodžio 9 d. priėmė sprendimą Nr. 2009/2 dėl netinkamai panaudotų 948 tūkst. eurų (3 275,67 tūkst. Lt, įskaitant 499,54 tūkst. Lt PVM) finansinės paramos lėšų, įgyvendinant Pereinamojo laikotarpio institucijų plėtros priemonės projektą „Rizikos valdymo metodikos sukūrimo paslaugos“ Nr. 2004/016-925-04-02 (1.10-03)-22-104, susigrąžinimo iš VMI.

²⁴ Patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. gegužės 30 d. nutarimu Nr. 590.

²⁵ Finansų ministerijos 2014-03-18 raštas Nr. (3.69-07-(5K-1403048))-6K-1402385.

²⁶ Valstybės kontrolės 2014-03-16 raštas Nr. S-(60-3323)-388.

²⁷ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 5 str. 1 d.

²⁸ 2014-03-18 raštas Nr. (3.69-07-(5K-1403048))-6K-1402385.

2.2.2. Valstybinėje mokesčių inspekcijoje

VMI, neskelbiamų derybų būdu vykdydama MAIS pritaikymo duomenims eurai tvarkyti ir MAIS tinkamo veikimo užtikrinimo paslaugų viešuosius pirkimus, paslaugas pirkto už didesnę kainą nei investiciniuose projektuose numatyta lėšų suma. MAIS pritaikymo duomenims eurai tvarkyti paslaugų kaina – 2 863 tūkst. Lt, o patvirtintame investiciniame projekte „Mokesčių apskaitos informacinės sistemos pritaikymas duomenims eurai tvarkyti“ numatyta suma – 2 500 tūkst. Lt. Pagal sutartį²⁹ MAIS modifikuoti dėl euro įvedimo reikalingų paslaugų kaina – 2 500 tūkst. Lt, tačiau joje numatyti „funkcionalumų modifikavimai (nenumatyti modifikavimo darbai)“ (1 500 val.), kurių kaina – 363 tūkst. Lt. Pažymėtina, kad lėšos nenumatytiems modifikavimo darbams atlikti investiciniame projekte nėra suplanuotos.

VMI paaiškinimas³⁰

VMI nurodė, kad MAIS pritaikymo duomenims eurai tvarkyti paslaugų viešojo pirkimo sutartis³¹ leidžia jai valandas nenumatytiems modifikavimo darbams naudoti savo nuožiūra pagal poreikį ir turimą finansavimą. Įstaiga pabrėžė, kad „VMI prie FM nenumatytiems darbams nėra išleista nė vieno euro“.

Pažymėtina, kad VMI parengtas investicinis projektas „Mokesčių mokėtojų registro plėtra, modifikavimas ir integracija su kitomis VMI informacinėmis sistemomis“ neatitinka faktinio valstybės biudžeto lėšų panaudojimo Mokesčių mokėtojų registrai modifikuoti. 2014 metais minėtam investiciniam projektui vykdyti suplanuotos lėšos buvo panaudotos Mokesčių mokėtojų registrai atskirti nuo Apskaitos posistemio MAIS sistemoje. Investiciniame projekte buvo nurodyta, kad valstybės biudžeto lėšos reikalingos MMR sąsajoms su ESKIS, modifikuota IT IS_EU, kitomis informacinėmis sistemomis užtikrinti, programinei įrangai modifikuoti, siekiant vienodai identifikuoti mokesčių mokėtojus – 200 tūkst. Lt; MMR pritaikyti prie kitų VMI informacinių sistemų pakeitimų ir panaudoti jose naujai sukurtus funkcionalumus – 50 tūkst. Lt; MMR pritaikyti prie nenumatytų teisės aktų, įstatymo įgyvendinamųjų teisės aktų pakeitimų ir VMI naujų ar keičiamų veiklos kryptų – 30 tūkst. Lt; optimizuoti, modifikuoti, išmontuoti veiklos poreikių neatitinkančias MMR dalis ar sukurti naujas – 20 tūkst. Lt. Atkreiptinas dėmesys, kad dėl investiciniam projektui skirtų lėšų naudojimo kitiems tikslams, nei buvo numatyta, jų trūks projekte numatytoms veikloms įgyvendinti. Be to, toks investicinių projektų lėšų naudojimas rodo netinkamą šių projektų lėšų planavimą ir paskirstymą.

VMI paaiškinimas

2014 m. Mokesčių mokėtojų investiciniame projekte buvo numatytos 300 tūkst. Lt lėšos. 2014-09-08 kolegialiai buvo priimtas sprendimas dėl Paslaugos dalies apmokėjimo iš investicinio projekto „Mokesčių mokėtojų registro plėtra, modifikavimas ir integracija su kitomis VMI informacinėmis sistemomis“. Paslaugos dalies realizavimas pasiteisino: užtikrinamas sklandus, nepertraukiamas MAIS Klientų dalies / MMR funkcionavimas. Realizavus paslaugos dalį Klientų posistemyje be trikdžių yra užtikrinamas procedūrų, susijusių su Mokesčių mokėtojų identifikavimu ir įregistravimu, vykdymas, MMR tapus savarankiškam, technologiniai sprendimai dėl MMR pritaikymo prie kitų VMI IS bei veiklos kryptų, teisės aktų pakeitimų tapo paprastesni, optimizuoti.

²⁹ 2014-07-11 MAIS pritaikymo duomenims eurai tvarkyti paslaugų viešojo pirkimo sutarties Nr. (1.10-04-2)-22-109/2014 2.2 p. ir jį detalizuojančios 1 ir 2 lentelės.

³⁰ VMI 2015-06-18 raštas Nr. (3.21-04-1)-RV-423.

³¹ 2014-07-11 MAIS pritaikymo duomenims eurai tvarkyti sutarties Nr. (1.10-04-2)-22-109/2014 2.16 ir 6.8 p.

Pažymėtina, jog VMI pripažino³², kad suplanuotas 2014 metų investicinio projekto „Mokesčių mokėtojų registro plėtra, modifikavimas ir integracija su kitomis VMI informacinėmis sistemomis“ lėšas panaudojo kitiems tikslams, nei buvo numatyta projekte. Audito metu VMI paaiškino, kad „šiam projekte išvardytos paslaugos perkamos panaudojant šiam investiciniam projektui 2015 metams skirtas lėšas, neprašant papildomo finansavimo iš valstybės biudžeto“, tačiau toks VMI paaiškinimas tik patvirtina tai, kad 2014 metams suplanuoti darbai atliekami 2015 metais, panaudojant 2015 metais jau kitiems tikslams suplanuotas lėšas.

2014 metais VMI netinkamai planavo ir paskirstė investicinio projekto „Mokesčių mokėtojų registro plėtra, modifikavimas ir integracija su kitomis VMI informacinėmis sistemomis“ lėšas, nes šiam projektui 2014 metais skirtą sumą panaudojo kitiems tikslams, nei buvo numatyta. Be to, 2014 metais VMI pasirašė paslaugų sutartis, kurių vertė viršijo joms planuotas lėšas. Tokių sutarčių sudarymas lemia galimą papildomų lėšų iš valstybės biudžeto poreikį.

Šie faktai ir audito ataskaitoje pateikti pastebėjimai dėl viešųjų pirkimų neskelbiamų derybų būdu parinkimo rodo, kad informacinių sistemų tobulinimo, modifikavimo darbai VMI vykdomi skubotai, todėl kai kuriais atvejais nuperkami ne geriausios kokybės produktai, taigi lėšos panaudojamos neracionaliai.

2.3. Dėl valstybės turto valdymo, naudojimo ir juo disponavimo

2.3.1. Dėl Muitinės mokymo centro mokymo bazės naudojimo

Muitinės mokymo centro viena iš funkcijų – organizuoti ir vykdyti verslo atstovų ir fizinių asmenų mokymą, egzaminuoti ir išduoti jiems kvalifikacinius pažymėjimus, suteikiančius teisę tapti muitinės tarpininkų atstovais. Paslaugų teikimo kainos patvirtintos Muitinės departamento direktoriaus įsakymu³³.

Muitinės mokymo centras, tik iš dalies įgyvendindamas savo nuostatuose numatytą uždavinį – organizuoti ir vykdyti verslo atstovų ir fizinių asmenų, norinčių tapti muitinės tarpininkais, mokymą, negauna dalies pajamų už tiesioginę savo veiklą. Jis neefektyviai naudoja savo mokymo bazę ir valstybės biudžeto asignavimus, nes mokymus organizuoja tik daliai verslo atstovų ir fizinių asmenų, norinčių tapti muitinės tarpininkais. Kitai daliai asmenų, norinčių tapti muitinės tarpininkais, mokymus organizuoja Lietuvos muitinės tarpininkų asociacija. Pažymėtina, kad Muitinės mokymo centras sukuria sąlygas asociacijai naudotis savo mokymo baze ir už teikiamas paslaugas užsidirbti pajamų, taikant dvigubai didesnes kainas nei Muitinės departamento nustatytos. Be to, asociacijos organizuojamuose kursuose lektoriai yra Lietuvos muitinės darbuotojai.

Muitinės mokymo centras ir Lietuvos muitinės tarpininkų asociacija 2001 m. rugpjūčio 29 d. pasirašė Tarpusavio supratimo memorandumą. Asociacijos vienas iš uždavinių – organizuoti seminarus, konferencijas, pasitarimus, konkursus ir kitus renginius, dalyvauti juose. Šiems renginiams asociacija iš Muitinės mokymo centro ne konkurso būdu nuomoja patalpas

³² VMI 2015-06-18 raštas Nr. (3.21-04-1)-RV-423.

³³ Muitinės departamento direktoriaus 2001-01-25 įsakymas Nr. 62 (2014-08-22 įsakymo Nr. 1B-550 redakcija).

(auditorijas), už kurias atsiskaito pagal Muitinės mokymo centro direktoriaus įsakymu³⁴ patvirtintas kainas. Lietuvos muitinės tarpininkų asociacija interneto puslapyje skelbia, kad jos organizuojami mokymai vyksta darbo dienomis, darbo valandomis ir trunka nuo 4–5 iki 7–9 akademinių valandų, priklausomai nuo mokymo temos. Asociacijos interneto svetainėje nurodyta, kad muitinės tarpininkų mokymai trunka tryliką darbo dienų, vyksta kiekvieną darbo dieną. Šie kursai trunka nuo 7 iki 9 akademinių valandų per dieną, t. y. nuo 5,25 val. iki 6,75 val. be pertraukų. Vadinas, Muitinės mokymo centro auditorija tryliką darbo dienų iš eilės nenaudojama mokymo centro veiklai vykdyti. Dalis seminarų lektorių – Muitinės departamento darbuotojai.

Asociacija pageidaujantiems padėjo kursų metu apsigyventi Muitinės mokymo centro bendrabutyje (Jeruzalės g. 25, Vilnius), tačiau vienos paros bendrabutyje kaina ne 22 Lt, kaip patvirtinta Muitinės generalinio direktoriaus įsakymu, o 43,16 Lt. Taigi asmenys už vieną parą bendrabutyje asociacijai sumokėdavo 43,16 Lt, o asociacija mokymo centrui – pagal departamento nustatytas kainas – 22 Lt. Vadinas, 21,16 Lt skirtumas 2014 metais buvo asociacijos uždirbtos pajamos už apgyvendinimą Muitinės mokymo centro bendrabutyje.

1 lentelėje pateikiame Muitinės departamento patvirtintų ir Lietuvos muitinės tarpininkų asociacijos interneto svetainėje paskelbtų mokymų kainų palyginimą:

1 lentelė. Muitinės departamento patvirtintų kainų ir Lietuvos muitinės tarpininkų asociacijos paskelbtų kainų palyginimas

Paslaugos pavadinimas (Muitinės departamento duomenys)	Muitinės departamento nustatyta kaina	Lietuvos muitinės tarpininkų asociacijos paskelbta kaina	Skirtumas
	Kaina (Eur/Lt)	Kaina (Eur/Lt)	Kaina (Eur/Lt)
Muitinės tarpininko atstovo seminaras Muitinės mokymo centre (už vieną dieną)	33,79/116,67	80/276,22 100/345,28	46,21/159,55 66,21/228,61
Už gyvenimą Muitinės mokymo centro bendrabutyje (už parą)	6,37/22,00	12,50/43,16	6,31/21,16
Asmenų, norinčių tapti muitinės tarpininko atstovu, mokymo kursai	304,10/1050,0	430/1 484,70 (30 Eur registracijos mokestis)	125,90/434,7

Šaltinis – Valstybės kontrolė

Atkreipiame dėmesį, kad Muitinės mokymo centro ir Lietuvos muitinės tarpininkų asociacijos rengiamų seminarų muitinės tarpininkų kvalifikacijai kelti kaina skiriasi daugiau nei du kartus, o asmenų, norinčių tapti muitinės tarpininkais, kursų kainų skirtumas – 434,7 Lt.

Veiksmai, kurių ėmėsi Muitinės mokymo centras, reaguodamas į auditorių pastabas dėl atsiskaitymo už jo teikiamas paslaugas

Reaguodamas į pastabą dėl Lietuvos muitinės tarpininkų asociacijos skelbiamų kainų už pagalbą apgyvendinant Muitinės mokymo centro bendrabutyje, Muitinės mokymo centras kreipėsi į asociacijos vadovus, prašydamas tokios informacijos neskelbti, taip pat informavo, kad tokių asociacijos prašymų negalės tenkinti, mokymo dalyviai turės kreiptis tiesiai į Muitinės mokymo centrą.

³⁴ 2014 metais galiojo Muitinės mokymo centro direktoriaus 2013-01-04 įsakymas Nr. 1B-5 ir 2014-09-05 įsakymas Nr. 1B-214.

Manome, kad Muitinės mokymo centro veiksmai, reaguojant į auditorių pastabas, yra formalūs. Pažymėtina, kad audito metu nustatytos problemos nebuvo išspręstos.

2.3.2. Dėl Muitinės laboratorijos tyrimams naudojamų medžiagų kontrolės

Muitinės laboratorija neužtikrino pakankamos tyrimams naudojamų cheminių medžiagų, turinčių cheminių, toksinių ir kitų sveikatai bei aplinkai pavojingų savybių, apskaitos ir kontrolės.

Muitinės laboratorijos patalpose buvo laikomos cheminės medžiagos, reagentai, kurie buhalterinėje apskaitoje nebuvo užregistruoti. Šios medžiagos buvo nurašomos ir išregistruojamos iš apskaitos jas išdavus iš sandėlio (ne pagal faktinį sunaudojimą), tačiau tyrimams jos buvo naudojamos vienerius metus, kai kada ir ilgiau (kol tinkamos naudoti). Jų likučiai buvo saugomi pas tyrimus atliekančius ir reagentus bei medžiagas naudojančius darbuotojus.

Laboratorijoje tyrimams naudojamos cheminės medžiagos, turinčios cheminių, toksinių ir kitų sveikatai bei aplinkai pavojingų savybių, todėl jų apskaita privalo būti griežta. Medžiagas nurašant ne pagal faktinį jų sunaudojimą, netekimo atveju (vagystės ar kt.) faktiniai jų likučiai būtų nežinomi. Dėl to, kad nėra medžiagų ir reagentų likučių apskaitos, atsiranda nesąžiningo jų disponavimo rizika.

Audito metu teikėme rekomendaciją, kad turi būti nedelsiant sukurtos kontrolės procedūros, kurios užtikrintų tinkamą atsargų (medžiagų, reagentų ir kt.) naudojimo kontrolę ir apskaitą.

Muitinės laboratorijos veiksmai, siekiant pašalinti nustatytus trūkumus

Muitinės laboratorijoje tyrimams naudojamoms cheminėms medžiagoms teisingai apskaityti ir vykdyti jų kontrolę parengtas Cheminių medžiagų naudojimo Muitinės laboratorijoje tvarkos aprašas³⁵. Laboratorijoje naudojamos medžiagos nuo 2015 metų nurašomos pagal faktinį jų sunaudojimą, vykdoma medžiagų naudojimo kontrolė.

Muitinės laboratorija audito metu geranoriškai bendradarbiavo su auditoriais ir, informavus apie pastebėtus trūkumus, nedelsiant ėmėsi veiksmų jiems pašalinti.

Muitinės departamente ir jam pavaldžiose įstaigose nustatyti pažeidimai turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo srityje rodo vidaus kontrolės trūkumus. Nors Muitinės departamentas ir jam pavaldžios įstaigos nustatytus pažeidimus skubiai pašalino, tačiau šiose įstaigose būtina atlikti vidaus kontrolės vertinimą turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo srityje. Nustačius trūkumus, kuo skubiau juos pašalinti.

2.3.3. Dėl Utenos apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos patikėjimo teise valdomo nenaudojamo ir nereikalingo veiklai vykdyti turto

Valstybinei mokesčių inspekcijai pavaldi įstaiga Utenos apskrities valstybinė mokesčių inspekcija turi nenaudojamus poilsio namus, kurių išlaikymas yra nuostolingas valstybei. Ši inspekcija patikėjimo teise valdo nenaudojamą ir nereikalingą jos funkcijoms vykdyti poilsio bazę, esančią Molėtų rajone, Inturkės seniūnijoje, Bučeliškės kaime. 2014 metais neefektyviai panaudota 1,3 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų šios poilsio bazės išlaikymui.

³⁵ Patvirtintas Muitinės laboratorijos direktoriaus 2015-01-22 įsakymu Nr. 3B-2.

Utenos apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos paaiškinimas

Dar 2008 metais gruodžio mėnesį Utenos AVMI, Valstybinės mokesčių inspekcijos ir AB Turto banko atstovai pradėjo organizuoti poilsio namų pardavimo pasiruošimo darbus ir buvo planuojama už gautas lėšas atlikti Utenos AVMI priklausančio pastato atnaujinimą. Tačiau paaiškėjus, kad žemės sklypą Utenos AVMI nuomoja (ne valdo patikėjimo teise), labai sumažėjo galima pardavimo vertė. Gautina suma už turto pardavimą tuo metu tapo neatitinkanti realios turto rinkos vertės ir Utenos AVMI poreikių. Be to, prasidėjus ekonominei krizei, nutarta laikinai sustabdyti šiuos veiksmus. 2014 metais kreiptasi į VMI ir Finansų ministeriją dėl naujų patalpų nuomos Utenoje, buvo pasiūlyta spręsti klausimą dėl tolesnio poilsio bazės panaudojimo (pardavimo, pardavimo ar kt.).

Siekiant valstybės biudžeto asignavimų ekonomišką, efektyvą ir racionalų naudojimą, kaip reikalauja Biudžeto sandaros įstatymas³⁶, rekomenduojame kuo greičiau spręsti klausimą dėl nenaudojamų ir nereikalingų veiklų vykdyti patalpų pardavimo ar pardavimo.

2.4. Dėl valstybės biudžeto lėšų naudojimo administruojant skolinius įsipareigojimus

Kiekvienais metais planuodama asignavimus Finansų ministerija numato lėšas VĮ Turto bankui perduotiems skoliniams įsipareigojimams administruoti. 2014 metais Finansų ministerijai šis administravimas kainavo 2 421,8 tūkst. Lt. 2014 metais VMI ir Muitinės departamento asignavimuose šios lėšos nebuvo numatytos, todėl šių įstaigų mokesčių fondai pervestinas į valstybės biudžetą pajamas sumažino atlygio VĮ Turto bankui už skolinių įsipareigojimų administravimą suma. VMI mokesčių fondui skolų išieškojimas 2014 metais kainavo 855 tūkst. Lt, Muitinės mokesčių fondui – 31,1 tūkst. Lt³⁷.

Ankstesnio audito metu³⁸ nustatyti dalykai

Valstybinė mokesčių inspekcija ir Muitinės departamentas yra perdavę mokestinės nepriemokos išieškojimą valstybės įmonei Turto bankui. Turto bankas, prieš tai atskaitęs jam priklausančią atlygį (kompensuojamąsias sąnaudas ir nuo jų apskaičiuotą PVM), išieškotas mokestinės nepriemokos sumas perveda į minėtų įstaigų pajamų surenkamąsias sąskaitas ir šios lėšos įskaitomos į atitinkamo biudžeto pajamas. Finansinių (teisėtumo) auditų metu nustatyta, kad išlaidos, susijusios su Turto bankui mokamu atlygiu, nėra planuojamos ir įtraukiamos į Finansų ministerijai pavaldžių biudžetinių įstaigų – Valstybinės mokesčių inspekcijos ir Muitinės departamento – programų sąmatas (kartu ir į Finansų ministerijos asignavimus), o jomis mokesčių fondų apskaitoje nepagrįstai mažinamos mokesčių ir kitų įmokų pajamos. Dėl egzistuojančios išlaidų, susijusių su mokestinės nepriemokos išieškojimu, apskaitos praktikos dalis pajamų nėra perskirstoma per atitinkamą biudžetą, todėl pažeidžiamas Biudžeto sandaros įstatymas. Dėl šios priežasties 2013 metų valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinyje nurodytos valstybės biudžeto išlaidos mažesnės 1 046,3 tūkst. Lt, atitinkamai mažesnės ir biudžeto pajamos. Apie tai informavome Finansų ministeriją ir rekomendavome, rengiant 2015 metų biudžeto projektą, apsvastyti minėtų lėšų poreikį

³⁶ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 5 str. 1 d. 7 p.

³⁷ Finansų ministerijos, VMI ir Muitinės skolinių įsipareigojimų administravimo išlaidos pateiktos pagal VĮ Turto banko pateiktus duomenis.

³⁸ 2014-09-30 valstybinio audito ataskaita Nr. FA-P-60-13-51 „Dėl Lietuvos Respublikos 2013 metų valstybės konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių ir valstybės biudžeto vykdymo vertinimo“.

pavaldžioms įstaigoms bei patarti, kaip teisingai šias išlaidas įtraukti į apskaitą, o esant poreikiui – keisti teisės aktus, reglamentuojančius mokestinės nepriemokos išieškojimo perdavimo tvarką.

Pažymėtina, kad 2015 metais lėšos VĮ Turto bankui už skolinių įsipareigojimų administravimą jau yra suplanuotos VMI ir Muitinės departamento vykdomoms programoms skirtuose asignavimuose, o ne mažinamos pervestinos į valstybės biudžetą pajamos.

Viena iš VĮ Turto banko funkcijų – išieškoti skolas valstybei ir administruoti pagal pavedimo sutartis perduotas paskolas, valstybės garantijas ir kitus turtinius įsipareigojimus. Audito metu patikrinome atlygio už skolinių įsipareigojimų administravimą apskaičiavimo pagrįstumą. Nustatėme, kad VĮ Turto banke tiesioginės ir netiesioginės sąnaudos neteisingai priskiriamos skolinių įsipareigojimų administravimui, o tai daro įtaką valstybės mokamam atlygiui už skolų išieškojimą.

Tiesioginėms darbo apmokėjimo sąnaudoms³⁹, be Turto banko padalinių, vykdančių valstybės nekilnojamojo turto atnaujinimo funkciją ar skolų išieškojimo funkciją, darbuotojų darbo apmokėjimo sąnaudų, priskiriama dalis Turto banko bendros paskirties padalinių darbuotojų tiesioginio darbo apmokėjimo sąnaudų. Jos apskaičiuojamos vadovaujantis Turto banko generalinio direktoriaus įsakymu patvirtintomis Turto banko darbuotojų darbo laiko paskirstymo pagal atliekamas tiesiogines ir bendrąsias funkcijas proporcijomis. Pažymėtina, kad šios proporcijos nėra motyvuotos, nevedama darbo laiko apskaita pagal kiekvienai funkcijai atlikti sugaištą darbo laiką.

Be to, VĮ Turto banko Teisės skyrius priskirtas Skolų valdymo tarnybai, todėl visos šio skyriaus sąnaudos priskiriamos skolinių įsipareigojimų administravimo veiklos tiesioginėms sąnaudoms. Peržiūrėjus Teisės skyriaus nuostatus nustatyta, kad šis skyrius dirba ne tik tiesiogiai su skolinių įsipareigojimų administravimu, bet ir teikia VĮ Turto banko vadovybei teisinę pagalbą jų darbo klausimais, rengia sutartis, susijusias su Turto banko ūkine veikla, atlieka kitų Turto banko struktūrinių padalinių norminių aktų, sutarčių projektų teisinį vertinimą ir pan. Taigi, Teisės skyriaus sąnaudos taip pat yra nepagrįstai priskirtos skolinių įsipareigojimų administravimo tiesioginėms sąnaudoms, taip jas padidinant.

Pažymėtina, kad Turto banko darbuotojų darbo laiką paskirsčius taip, kaip nustatyta 2014 metų darbo laiko paskirstymo proporcijose (dalies darbuotojų, kurie nedirba tiesiogiai su skolinių įsipareigojimų administravimu, darbo laikas priskirtas tiesiogiai skolų administravimo funkcijai), ir padidinus tiesiogiai skolų administravimo funkcijai tenkančių sąnaudų dalį, skolų administravimui apskaičiuojama didesnė kitų (bendrijų) funkcijų sąnaudų dalis. 2014 metais darbuotojų, priskirtų kitoms (bendrosioms) funkcijoms, darbo užmokesčio sąnaudos buvo paskirstytos taip: 58,1 proc. teko skolos administravimo veiklai, 41,7 proc. – valstybės nekilnojamojo turto atnaujinimo organizavimo ir koordinavimo veiklai. Atkreiptinas dėmesys, kad 2014 metų II pusmetį skolų administravimo funkcijai priskiriamos tiesioginio darbo laiko proporcijos (tiesioginės DU sąnaudos) buvo padidintos 9 darbuotojams nuo 5 iki 25 procentinių punktų, jų nemotyvuojant, o sumažintos tik perkeliant valytojos 50 proc. darbo laiko į bendrąsias funkcijas.

³⁹ Pagal VĮ Turto banko generalinio direktoriaus 2012-07-19 įsakymu Nr. P1-56 patvirtinto VĮ Turto banko atliekamų funkcijų sąnaudų kalkuliacijos tvarkos aprašo 3.1 p.

Turto banko veiksmai, siekiant pašalinti nustatytus trūkumus

2015 m. balandžio 1 d. VĮ Turto banke įsigaliojo nauja struktūra – Teisės skyrius nėra priskirtas skolų valdymo padaliniui. Teisės skyriaus teisininkai VĮ Turto banko vidaus norminiais dokumentais priskirti atskiroms VĮ Turto banko veikloms.

2015 m. balandžio 30 d. išleistas generalinio direktoriaus įsakymas Nr. P1-86 „Dėl VĮ Turto banko darbuotojų darbo laiko paskirstymo pagal atliekamas funkcijas“. Šiuo įsakymu pakoreguotas darbuotojų darbo laiko paskirstymas nuo 2015 m. gegužės mėnesio pagal atliekamas tiesiogines ir bendrąsias funkcijas.

Audito metu buvo patvirtintas⁴⁰ Centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojo, kurio teisės ir pareigos įgyvendina VĮ Turto bankas, sąnaudų priskyrimo vykdomoms veikloms tvarkos aprašas. Šis aprašas nustato centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojo sąnaudų skirstymą, šių sąnaudų priskyrimą vykdomoms veikloms, sąnaudų detalizavimo reikalavimus, kurie taikomi siekiant apskaičiuoti atlygį už valdytojo vykdomas veiklas.

Neteisingas VĮ Turto banko tiesioginių ir netiesioginių sąnaudų priskyrimas skolinių įsipareigojimų administravimo veiklai daro įtaką valstybės mokamam atlygiui už skolų išieškojimą. Turto bankas savo skyrių darbuotojų, kurie atlieka bendras funkcijas, darbo laiko dalį 2014 metais priskyrė prie tiesioginių skolų administravimo funkcijai tenkančių darbo sąnaudų ir padidino tiesioginėms darbo užmokesčio sąnaudoms tenkančią sąnaudų dalį. Dėl to skolų administravimui buvo apskaičiuojama didesnė kitų (bendrųjų) funkcijų sąnaudų dalis.

3. REKOMENDACIJOS

Atsižvelgdami į audito ataskaitoje nurodytus dalykus, turinčius įtakos valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumui, rekomenduojame:

Finansų ministerijai:

- siekiant, kad viešieji pirkimai ministerijoje ir jai pavaldžiose įstaigose būtų vykdomi laikantis teisės aktų, išanalizuoti vykdomus viešųjų pirkimų procesus ir juos patobulinti (ataskaitos 2.1 poskyris).

Muitinės departamentui:

- įvertinti Muitinės mokymo centro vykdomos funkcijos (organizuoti ir vykdyti verslo atstovų ir fizinių asmenų mokymą, egzaminuoti ir išduoti jiems kvalifikacinius pažymėjimus, suteikiančius teisę tapti muitinės tarpininkų atstovais) ekonomiškumą, efektyvumą ir rezultatyvumą bei priimti sprendimą dėl tolesnio šios funkcijos vykdymo (ataskaitos 2.3.2 skirsnis);
- siekiant užtikrinti teisėtą turto valdymą, naudojimą ir juo disponavimą Muitinės departamente ir jam pavaldžiose įstaigose, atlikti vidaus kontrolės vertinimą šioje srityje; nustatčius trūkumus, kuo skubiau juos pašalinti (ataskaitos 2.3.1, 2.3.2 ir 2.3.3 skirsniai).

Valstybinei mokesčių inspekcijai:

⁴⁰ Finansų ministro 2015-06-26 įsakymas Nr. 1K-217.

- siekiant efektyvaus turto valdymo, naudojimo ir juo disponavimo, inventorizuoti patikėjimo teise valdomą nekilnojamąjį turtą ir spręsti klausimą dėl nenaudojamų ir nereikalingų veiklai vykdyti patalpų perdavimo ar pardavimo (ataskaitos 2.3.4 skirsnis).

6-ojo audito departamento direktoriaus pavaduotoja

Danguolė Krištopavičienė

6-ojo audito departamento vyriausioji valstybinė auditorė

Živilė Baziliauskaitė

Valstybinio audito ataskaitos kopija pateikta Lietuvos Respublikos Seimo Audito komitetui.

Auditas atliktas, vykdant 2014-07-25 pavedimą Nr. P-60-5.

Auditą atliko valstybinių auditorių grupė:

Živilė Baziliauskaitė – vyriausioji valstybinė auditorė (grupės vadovė)

Dalia Raudeliūnienė – vyriausioji valstybinė auditorė

Remigijus Pužauskas – vyriausiasis valstybinis auditorius

Sonata Lebednykienė – vyresnioji valstybinė auditorė

Margarita Dambrauskaitė – vyresnioji valstybinė auditorė

PRIEDAI

Valstybinio audito ataskaitos
„Dėl Lietuvos Respublikos finansų
ministerijoje atlikto finansinio
(teisėtumo) audito rezultatų“
1 priedas

Finansų ministerijos 2014 metais vykdytos programos

Programos kodas	Programos pavadinimas	Programą įgyvendinančios įstaigos pavadinimas
01 02	Finansų politikos formavimas ir įgyvendinimas	Finansų ministerija, Finansų ministerijos mokymo centras, Audito ir apskaitos tarnyba, Turto vertinimo priežiūros tarnyba, Lošimų priežiūros tarnyba, Valstybės dokumentų technologinės apsaugos tarnyba prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, VŠĮ Centrinė projektų valdymo agentūra
01 04	Skolos valstybės vardu valdymas	Lietuvos Respublikos finansų ministerija
01 05	Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Finansų ministerijos veikla	Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos
01 06	Lietuvos Respublikos muitinės veikla	Muitinės departamentas prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos
02 01	Teisės aktuose numatytų priemonių finansavimas savivaldybėse	Lietuvos Respublikos finansų ministerija
02 02	Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos programų ir projektų įgyvendinimo užtikrinimas	Lietuvos Respublikos finansų ministerija
02 03	Lietuvos Respublikos Vyriausybės rezervas	Lietuvos Respublikos finansų ministerija
02 04	Europos Sąjungos nuosavi ištekliai ir narystės mokesčiai bei įnašai Europos Sąjungos ir tarptautinėms finansų organizacijoms	Lietuvos Respublikos finansų ministerija
02 05	Lietuvos Respublikos atstovų kelionių į Europos Sąjungos Tarybos darbo struktūrų susitikimus išlaidų kompensavimas	Lietuvos Respublikos finansų ministerija
02 07	Tradicinių Lietuvos religinių bendruomenių, bendrijų ir centrų maldos namų atstatymas ir kitos reikmės	Lietuvos Respublikos finansų ministerija
02 08	Asignavimų valdytojų 2013 metais nesumokėtos atkurtos valstybės tarnautojų ir teisėjų darbo užmokesčio (atlyginimo) dalies išmokėjimo užtikrinimas	Lietuvos Respublikos finansų ministerija
02 09	Pasirengimas įsivesti eurą	Lietuvos Respublikos finansų ministerija

Šaltinis – Finansų ministerija

Valstybinio audito ataskaitos
 „Dėl Lietuvos Respublikos finansų
 ministerijoje atlikto finansinio
 (teisėtumo) audito rezultatų“
 2 priedas

Rekomendacijų įgyvendinimo planas

Eil. Nr.	Rekomendacija	Priemonė*	Rekomendacijos įvykdymo terminas** (data)
1.	Siekiant, kad viešieji pirkimai ministerijoje ir jai pavaldžiose įstaigose būtų vykdomi laikantis teisės aktų, išanalizuoti vykdomus viešųjų pirkimų procesus ir juos patobulinti.	1. Išanalizuoti viešųjų pirkimų atlikimo neskelbiamų derybų būdu pasirinkimo galimybes ir poreikį bei patobulinti neskelbiamų derybų būdu atliekamų pirkimų procesą Valstybinėje mokesčių inspekcijoje prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos. 2. Įvertinti vidaus kontrolę organizuojant ir vykdant viešuosius pirkimus Lietuvos Respublikos muitinėje. 3. Atlikti ministerijai pavaldžiose įstaigose viešųjų pirkimų procesų analizę.	2016-01-01 2015-12-01 2016-03-31
2.	Įvertinti Muitinės mokymo centro vykdomos funkcijos (organizuoti ir vykdyti verslo atstovų ir fizinių asmenų mokymą, egzaminuoti ir išduoti jiems kvalifikacinius pažymėjimus, suteikiančius teisę tapti muitinės tarpininkų atstovais) ekonomiškumą, efektyvumą ir rezultatyvumą bei priimti sprendimą dėl tolesnio šios funkcijos vykdymo.	1. Įvertinti Muitinės mokymo centro kartu su Nacionaline muitinės tarpininkų asociacija vykdytų muitinės tarpininkų atstovų mokymų ekonomiškumą – nutraukti Muitinės mokymo centro ir Nacionalinės muitinės tarpininkų asociacijos supratimo memorandumą ir mokymo paslaugų teikimą. 2. Pakeisti Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos ir Lietuvos muitinės tarpininkų supratimo memorandumą atsisakant bendrų muitinės tarpininkų atstovų mokymų su Lietuvos muitinės tarpininkų asociacija.	2015-09-18
3.	Siekiant užtikrinti teisėtą turto valdymą, naudojimą ir disponavimą juo, Muitinės departamente ir jam pavaldžiose įstaigose atlikti vidaus kontrolės vertinimą šioje srityje bei kuo skubiau pašalinti vidaus audito metu nustatytus trūkumus.	Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Vidaus audito tarnybos 2016 metų veiklos plane numatyti vidaus auditą, kurio metu bus įvertinta turto valdymo, naudojimo ir juo disponavimo Lietuvos Respublikos muitinėje vidaus kontrolė.	2016-06-01
4.	Siekiant efektyvaus turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo, inventorizuoti VMI patikėjimo teise valdomą nekilnojamąjį turtą ir spręsti klausimą dėl nenaudojamų ir nereikalingų veiklai vykdyti patalpų perdavimo ar pardavimo.	1. Inventorizuoti Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos patikėjimo teise valdomą nekilnojamąjį turtą ir inicijuoti nenaudojamo ir nereikalingo jos funkcijoms vykdyti nekilnojamojo	2016-03-01

Eil. Nr.	Rekomendacija	Priemonė*	Rekomendacijos įvykdymo terminas** (data)
		turto perdavimą valstybės įmonei „Turto bankas“. 2. Inicijuoti Utenos apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos patikėjimo teise valdomos poilsio bazės, esančios Molėtų rajone, Inturkės seniūnijoje, Bučeliškės kaime, perdavimą valstybės įmonei „Turto bankas“.	2015-09-30

*Numatyta Finansų ministerijos

**Numatyta Finansų ministerijos

Šaltinis – Valstybės kontrolė